

Gemeente Steenwijkerland
T.a.v. College van B&W en de raadsleden van de gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Giethoorn, 19 juni 2024

Betreft: verhoging toeristenbelasting en tariefdifferentiatie

Geacht college en raadsleden,

In april dit jaar is het bestuur van Koninklijke Horeca Nederland afdeling Steenwijkerland (KHN Steenwijkerland) door de gemeente Steenwijkerland geïnformeerd over het feit dat het college van B&W per 2025 de toeristenbelasting fors wil verhogen. Hierbij is aangegeven dat gedacht wordt over een hoog tarief van circa €2,00 voor 'overig verblijf' en een laag tarief van circa €1,50 voor kampeermiddelen.

Wij achten deze verhoging én de tariefdifferentiatie onacceptabel. Hoewel wij ons beseffen dat toeristenbelasting een belangrijke bron van inkomsten vormt voor onze gemeente, stellen wij vast dat een verhoging van maar liefst 100%, disproportioneel is en het doel van de besteding onduidelijk is.

Onze zorgen met betrekking tot verhoging van de toeristenbelasting

Dat er in de gemeente Steenwijkerland toeristenbelasting nodig is begrijpt KHN Steenwijkerland. Er moet geïnvesteerd worden om de gemeente aantrekkelijk te houden. We vinden het dan ook logisch om hiervoor een bijdrage aan de toerist te vragen. Op deze manier houden wij de gemeente gastvrij voor toeristen en leefbaar en aantrekkelijk voor de inwoners.

KHN Steenwijkerland merkt echter dat het voor hoteliers steeds lastiger wordt om aan, veelal buitenlandse, gasten uit te leggen waarom toeristenbelasting wordt geïnd of wordt verhoogd. In de gemeente Steenwijkerland wordt de belasting namelijk niet alleen gebruikt om te investeren in toeristische voorzieningen, maar ook om de algemene begroting te vullen. Bovendien is de toeristische sector tot voor kort niet betrokken geweest bij de vaststelling van de hoogte van het tarief en heeft deze ook geen invloed op de bestedingen van de opbrengsten. Hierdoor lijkt de toeristenbelasting vaak niet gebruikt te worden voor het doel wat zij beoogt, namelijk het aantrekkelijk houden van de gemeente Steenwijkerland voor inwoners en toerist. Het misbruik van de toeristenbelasting, als ogenschijnlijk gemakkelijke vulling van de gemeentebegroting, verslechtert volgens KHN Steenwijkerland de toeristische positie van de gemeente en verarmt de beoogde gastvrijheid. KHN Steenwijkerland pleit ervoor met een gezamenlijke agenda juist te investeren in gastvrijheid. Alleen op die manier houden wij de gemeente aantrekkelijk voor inwoners en toeristen.

Onze voornaamste bezwaren tegen de voorgestelde verhoging zijn:

- Het innen van toeristenbelasting verloopt enkel via ondernemers in de geregistreerde verblijfsrecreatie. Andere ondernemers die evengoed baat hebben bij toerisme, bijvoorbeeld detailhandel en Airbnb's, zijn niet belastingplichtig;
- De toerist beschouwt toeristenbelasting als onderdeel van de totaalprijs, niet als gemeentelijke belasting. Sterker nog: boekingsites, zoals Booking.com, nemen de toeristenbelasting mee in de totaalprijs waardoor, bij een eventuele stijging van de toeristenbelasting, accommodaties in de gemeente Steenwijkerland lager in de Ranking komen te staan en niet eerlijk kunnen concurreren met gelijkwaardige accommodaties in andere gemeenten. Een uitspraak als 'de logiesverstrekkers fungeert alleen als doorgeefluik, want de toerist betaald' is in deze context dan ook een onterechte uitspraak én een verhoging van 100% is dan ook zeer schadelijk voor het imago van toeristisch-recreatieve ondernemingen en de gemeente Steenwijkerland;
- Toeristenbelasting is geen bestemmingsheffing. De opbrengsten vloeien rechtstreeks in de algemene middelen en worden niet zichtbaar bestemd (in de begroting) voor investeringen in toeristische voorzieningen;
- Door alle toenemende kosten, zoals de voorgenomen BTW verhoging op logies van 6% naar 21%, is het voor logiesverstrekkers niet of nauwelijks nog mogelijk een rendabel bedrijf te runnen, met als gevolg dat er in de toekomst niet of nauwelijks geïnvesteerd kan worden in de prachtige verblijfsaccommodaties die onze gemeente rijk is én waar er alleen in maart tot en met oktober omzet (laat staan, winst) gemaakt kan worden.

Onze zorgen met betrekking tot tariefdifferentiatie van de toeristenbelasting

Bij de bepaling van wenselijkheid van tariefdifferentiatie in toeristenbelasting dient rekening te worden gehouden met niet alleen de belangen van kleine logiesverstrekkers, noch met alleen die van grote logiesverstrekkers. Het is juist zaak om rekening te houden met het gehele speelveld en dus de gehele overnachtingsmarkt in de gemeente Steenwijkerland. Voor de korte, de middellange én de lange termijn. Het invoeren van een gedifferentieerd tariefstelsel moet in dat licht dan ook zorgvuldig afgewogen worden tegen de gevolgen voor de gehele overnachtingsmarkt c.q. het toerisme.

Wij vermoeden dat er met de genoemde tariefdifferentiatie van het college van B&W rekening is gehouden met alleen kleine logiesverstrekkers. Zoals reeds bekend, zijn ook wij geen voorstander van logiesbelasting, zeker als er geen directe relatie bestaat tussen de opbrengst en de besteding ervan. Als er toch sprake is van de heffing, dient het gelijke speelveld prioriteit te hebben om marktverstoring te voorkomen.

Het eventueel ontbreken van draagvlak voor geen tariefdifferentiatie is te verklaren omdat de ondernemer zich geconfronteerd ziet met een opgelegde, verhogende prijscomponent en de vrees dat er hierdoor afname van logies ontstaat. Dit is gebaseerd op het principe van *prijselasticiteit*: de mate waarin de prijs kan veranderen voordat er een wijziging in koopgedrag ontstaat. Men vreest dus dat de belasting ervoor zorgt dat de 'maximale rek' is bereikt (lees: de gast afhaakt) als men de eigen prijsstelling (en dus de inkomsten) niet omlaag brengt. De logiesmarkt kent een lage prijselasticiteit voor alle logiesvormen, wat inhoudt dat een geringe prijsverhoging al snel leidt tot een ander koopgedrag (omzetsdaling). Dit geldt echter voor alle logiesvormen. Dit eventuele bezwaar kan dus

alleen worden opgeheven door afschaffing van de belasting voor alle logiesvormen. Een optie die in het belang van het toerisme overigens steeds vaker wordt overwogen.

Als alleen bepaalde typen logies een lager of een 0-tarief krijgen, betekent dit bij gelijkblijvende belastingopbrengst dat de rest een hoger tarief krijgt. Dit betekent niet alleen een onwenselijke marktverstoring maar ook een neerwaarts effect op het totale toeristisch bezoek, zeker als de vrijgestelde groep over minder bedden beschikt. Wij rekenen erop dat dit niet de bedoeling is van de gemeente Steenwijkerland.

Hierboven hebben wij u een belangrijke nuance geschetst in de ogenschijnlijk simpele effecten van differentiatie. Wij hebben aangegeven dat differentiatie niet de beoogde omzetbescherming voor het lagere prijssegment oplevert maar in plaats daarvan een onevenredig negatief effect zal hebben op het toeristisch bezoek aan de gemeente Steenwijkerland en de markt als geheel. In aanvulling hierop melden wij nog de volgende punten:

- In de afweging dient van groot belang te blijven waartoe de logiesbelasting ten principale dient: als vergoeding van de niet-ingezetene (gast) voor het gebruik van gemeentelijke, toeristische infrastructuur. Dat gebruik staat los staat van het soort logiesverstrekker. Overigens maken gasten van laaggeprijsde logiesverstrekkers over het algemeen het meeste gebruik van toeristische infrastructuur, wat zou betekenen dat aan deze gasten eerder een hogere toeristenbelasting zou moeten worden opgelegd. De belasting is hoe dan ook eenvoudigweg *niet* bedoeld om actief inkomenspolitiek of marktbeïnvloeding mee te bedrijven. Dit wordt echter wel beoogd met de differentiatie;
- De uitvoeringskosten voor ondernemers nemen enorm toe bij differentiatie naar prijscategorieën. Dat achten wij zeer onwenselijk, zeker omdat de ondernemers hier worden ingezet als belastingloket en daar geen vergoeding voor ontvangen. Daarnaast zult u het met ons eens zijn dat een kostenverhoging voor de horeca, gelet op alle toenemende kosten waar de horeca mee te maken heeft al helemaal mee te maken heeft, onwenselijk is;
- Het is een hardnekkig misverstand dat Bed & Breakfasts/ Air BnB's zich in het laaggeprijsde segment bevinden. Deze markt is in korte tijd gegroeid naar een miljardenmarkt. Daarom is er ook wetgeving waarmee deze markt als een volwaardige deelsector gereguleerd kan worden. De beeldvorming dat het zou gaan om kleinschalige, goedkope, 'schattige' logiesvertrekking is volledig naast de werkelijkheid. De prijzen zijn nagenoeg gelijk en niet zelden zelfs hoger dan die van hotelkamers.

Wat moet er volgens KHN Steenwijkerland gebeuren?

De groeiende afdracht van toeristenbelasting en de ondoorzichtigheid van het tarief vraagt om een grondige herziening van de belasting. Om de toeristenbelasting toekomst vast te maken pleit KHN Steenwijkerland er voor om deze om te vormen tot een belasting waarvan de opbrengst aantoonbaar ten goede komt aan de toeristische sector. Ondernemingen moeten inspraak en zeggenschap krijgen als het gaat om toeristenbelasting. De toeristenbelasting die in de gemeente Steenwijkerland geheven wordt moet naar mening van KHN Steenwijkerland worden benut om een impuls te geven aan het toeristisch-recreatieve product in de gemeente en de regio en niet om gaten in gemeentebegrotingen te dichten. Het oormerken van de opbrengsten voor investeringen in het toeristische klimaat helpt om deze belastingmaatregel uit te leggen aan toeristen en bevordert

daarmee de gastvrije boodschap van de gemeente. Het is belangrijk dat de toerist de toegevoegde waarde van de betaalde toeristenbelasting merkt en voelt.

De volgende maatregelen zijn volgens KHN Steenwijkerland noodzakelijk:

1. Maak van toeristenbelasting een belasting die daadwerkelijk gebruikt wordt voor de gastvrijheid van de gemeente. Zorg dat de opbrengsten hiervan geormerkt worden voor investeringen in het toeristische klimaat. Misbruik de toeristenbelasting niet om tekorten op de algemene begroting te dichten.
2. Telkens verhogen van deze belasting mag niet vanzelfsprekend zijn. Het kan juist ook aantrekkelijk zijn om het toerisme te stimuleren en deze belasting dus te verlagen dan wel af te schaffen. Bijvoorbeeld als plannen om het toerisme te stimuleren haar doel hebben bereikt.
3. Zorg voor een gelijk speelveld bij deze vorm van belasting. Verzeker dat bijvoorbeeld ook Bed & Breakfast/ Airbnb gasten meebetalen aan deze vorm van belastingafdracht en kijk hierbij goed naar de adviezen uit het onlangs verschenen rapport van Ginder naar kleinschalig- en ondersteunend logiesaanbod in Overijssel.
4. Laat de toeristische sector meedenken over de hoogte van het tarief en de investeringen die gedaan worden met de opbrengst. Laat toeristische ondernemers, die belast worden door het innen van toeristenbelasting, meebepalen wat er met de opbrengst wordt gedaan voor de toerist (bijvoorbeeld via een eigen platform of fonds). Laat achteraf zien wat er met de gelden is gebeurd en maak dit inzichtelijk voor de sector, en de toerist in het bijzonder.
5. Geef duidelijkheid over de hoogte van de belasting over een periode van bijvoorbeeld 4 jaar. Onverwachte jaarlijkse prijsverhogingen zijn onwenselijk en niet uit te leggen aan de toeristische gast en/of intermediairs.
6. Probeer in een gemeenschappelijke regio met vergelijkbare gemeenten te streven naar 1 tarief. Grote verschillen in de hoogte van toeristenbelasting tussen (naburige) gemeenten zijn veelal moeilijk te verklaren en beïnvloeden de concurrentiepositie.

Afsluitend verzoeken wij de gemeente Steenwijkerland dringend om niet over te gaan tot tariefdifferentiatie en om bovenstaande argumenten tegen de voorgestelde verhoging van toeristenbelasting en tariefdifferentiatie mee te nemen in uw (her)overweging. Wij rekenen op uw evenwichtige en zorgvuldige besluitvorming ter zake.

Met vriendelijke groet,
Namens KHN Steenwijkerland

Arie Willem Vermeij
Voorzitter